

Tentamen i Diskret Matematik, TATA32 (916G24), ETE373 TEN2, 2024–10–25, kl 08–13.

Inga hjälpmedel. Ej räknedosa. Fullständiga motiveringar krävs.

För betyg 3 behövs 15 poäng, för betyg 4, 20 poäng och 24 poäng för betyg 5, inklusive eventuella bonuspoäng.

---

1. Låt $a \geq 1$ vara ett fixerat heltal. Visa med Induktionsprincipen att för alla positiva heltal $n \geq 1$ gäller att $\sum_{k=0}^n \binom{k+a}{a} = \binom{n+1+a}{1+a}$. (Tips: $\binom{a}{a} = \binom{1+a}{1+a}$) (5p)

2. (a) På hur många olika sätt kan man måla HÖGST 21 lika jultomtar i fem (5) olika färger? (3p)

(b) Visa att $\binom{26}{5} = \sum_{k=0}^{21} \binom{k+4}{4}$. (2p)

3. Dynamiken mellan två populationer i Norra Sverige (a_n) och Södra Sverige (b_n) ges av systemet av rekursiva ekvationer

$$\begin{cases} a_{n+1} = 0.8 a_n + 0.4 b_n \\ b_{n+1} = 0.2 a_n + 0.6 b_n \end{cases} \quad n \geq 0, \quad \text{med } a_0 = 45, \quad b_0 = 55.$$

- (a) Ange rekursiva andragsradsekvationer med begynnelsevillkor för a_n och b_n . (2p)
- (b) Ange explicita formler för a_n och b_n . (2p)
- (c) Finns någon jämvikt på sikt? (1p)
4. Betrakta mängden A av de 5040 permutationerna σ på 7 symboler. Vi definierar en relation $\mathcal{R}$ på A genom: $\sigma_1 \mathcal{R} \sigma_2$ om σ_1 och σ_2 har samma antal fixerade symboler.
- (a) Visa att $\mathcal{R}$ är en ekvivalensrelation. (3p)
- (b) Hur många permutationer innehåller ekvivalensklass av sådana permutationer som inte fixerar en enda symbol? Ange svar som heltal (2p)
5. Betrakta avbildningar $\mathcal{F} = \{f : A = \{1, 2, \dots, 10\} \rightarrow B = \{1, 2, 3, 4\}\}$.

- (a) Hur många avbildningar finns i $\mathcal{F}$? Ange svar som heltal (1p)
- (b) Hur många av avbildningarna i $\mathcal{F}$ avbildar $1 \in A$ på $1 \in B$ and $2 \in A$ på $4 \in B$? Ange svar som heltal (1p)
- (c) Vi definierar en relation $\preceq$ på $\mathcal{F}$ genom: $f_1 \preceq f_2$ om för varje index $i \in A$, $f_1(i) \leq f_2(i)$. Visa att $\preceq$ är en partialordning. (3p)
- (d) Finns det minsta och största avbildningar? (1p)
- (e) Är $(\mathcal{F}, \preceq)$ en lattice? (1p)
6. Formulera och bevisa satsen om ekvivalens mellan begreppen bijektiv avbildning och inverterbar avbildning. (3p)

Svar TATA32/ETE373 (91662) Diskret Matematik 25/10 2024

1) Visa med induktionsprincipen att $\sum_{k=0}^n \binom{k+a}{a} = \binom{n+1+a}{1+a}$
 $\forall n \geq 1$ (a givet)

Vi visar i) För $n=1$ $\binom{a}{a} + \binom{a+1}{a} \stackrel{\text{egenskap}}{=} \binom{a+1}{a+1} + \binom{a+1}{a} \stackrel{\text{Sant}}{=} \binom{a+2}{1+a}$
använd koeff

ii) Men, antag att $\sum_{k=0}^n \binom{k+a}{a} = \binom{n+1+a}{1+a}$ och vi visar vad blir $\sum_{k=0}^{n+1} \binom{k+a}{a}$ Men
 $\sum_{k=0}^{n+1} \binom{k+a}{a} = \binom{n+1+a}{a} + \sum_{k=0}^n \binom{k+a}{a} \stackrel{\text{ant}}{=} \binom{n+1+a}{a} + \binom{n+1+a}{1+a} \stackrel{\text{egenskap}}{=} \binom{n+2+a}{1+a}$
bidrag. koeff

2)a) På hur många sätt kan man måla högst 21 lika jultomtar i fem olika färger? Vi letar efter antal icke-negativa heltalslösningar till $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 \leq 21$
 $x_i \geq 0, 1 \leq i \leq 5$. Inför en ny variabel $d \geq 0$ ($d = 21 - \sum_{i=1}^5 x_i$)
 Och vi vill ha antal lösningar (som ovan) till

$x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 + d = 21; x_i \geq 0, 1 \leq i \leq 5, d \geq 0$
 Det finns $\binom{21+6-1}{6-1} = \binom{26}{6}$ sådana lösningar

b) Om vi delar upp giften i antal jultomtar att måla vi har 22 ekvationer $x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + x_5 = k$
 $0 \leq k \leq 21$
 För varje deluppgift har vi $\binom{k+5-1}{5-1} = \binom{k+4}{4}$ lösningar
 Totalt (jämför med 2a))
 $\sum_{k=0}^{21} \binom{k+4}{4} = \binom{26}{6}$

3) Betrakta Markov-kedjan
 i) $a_{n+1} = \frac{4}{5} a_n + \frac{2}{5} b_n$
 ii) $b_{n+1} = \frac{1}{5} a_n + \frac{3}{5} b_n$

a) Från (i) $b_n = \frac{5}{2} a_{n+1} - 2a_n$, $b_{n+1} = \frac{5}{2} a_{n+2} - 2a_{n+1}$
 Sätt dem i (ii) och $\frac{5}{2} a_{n+2} - 2a_{n+1} = \frac{1}{5} a_n + \frac{3}{5} (\frac{5}{2} a_{n+1} - 2a_n)$

$$a_{n+2} - \frac{7}{5} a_{n+1} + \frac{2}{5} a_n = 0 \quad \text{och likadant}$$

b) $b_{n+2} - \frac{7}{5} b_{n+1} + \frac{2}{5} b_n = 0$ Med karakt. ekv
 $r^2 - \frac{7}{5} r + \frac{2}{5} = 0$ och rötter $r_1 = 1, r_2 = \frac{2}{5}$

Ekv är $a_n = A_1 + A_2 \left(\frac{2}{5}\right)^n$; $b_n = B_1 + B_2 \left(\frac{2}{5}\right)^n$

Så $a_0 = 45, a_1 = 58$ $b_0 = 55, b_1 = 42$

$$\begin{cases} a_0 = 45 = A_1 + A_2 \\ a_1 = 58 = A_1 + \frac{2}{5} A_2 \end{cases} \quad \begin{cases} b_0 = 55 = B_1 + B_2 \\ b_1 = 42 = B_1 + \frac{2}{5} B_2 \end{cases}$$

$$a_n = \frac{200}{3} - \frac{65}{3} \left(\frac{2}{5}\right)^n \quad b_n = \frac{100}{3} + \frac{65}{3} \left(\frac{2}{5}\right)^n$$

c) Beräkna $\lim_{n \rightarrow +\infty} a_n = \frac{200}{3}$ $\lim_{n \rightarrow +\infty} b_n = \frac{100}{3}$ } jämvikten på siffror

4/a) Vi definierar på $A = \{ \sigma \}$, σ permutation av 7 symboler en relation $\mathcal{R}$ som följer $\sigma_1 \mathcal{R} \sigma_2$ om σ_1 och σ_2 har samma antal fixerade symboler. $\mathcal{R}$ är

i) Reflexiv: $\forall \sigma \in A, \sigma$ fixerar samma antal symboler som σ

ii) Symmetrisk: Om σ fixerar samma antal symboler som τ också τ fixerar samma antal symboler som σ

iii) Transitiv: Om σ_1 fixerar samma antal symboler som σ_2 och σ_2 fixerar samma antal symboler som σ_3 ; också σ_1 fixerar samma antal symboler som σ_3

Så är $\mathcal{R}$ är ekvivalensrelation

b) Permutationer som inte fixerar en enda symbol är derangemang. Det finns

$$d_7 = \sum_{k=0}^7 \frac{(-1)^k 7!}{k!} = 5040 \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{6} + \frac{1}{24} - \frac{1}{120} + \frac{1}{720} - \frac{1}{5040} \right) = \underline{1854}$$

5) Betrakta avbildningar $\mathcal{F} = \{f: A = \{1, \dots, 10\} \rightarrow B = \{1, \dots, 4\}\}$

a) Det finns $|\mathcal{F}| = 4^{10} = (2^2)^{10} = \underline{1048576}$ avbildningar

b) Bilderna på 1 och 2 är givna, så det finns $4^8 = (2^2)^8 = \underline{65536}$

c) Vi definierar $\preceq$ på $\mathcal{F}$ som följer $f_1 \preceq f_2$ om för varje index $i \in A$ $f_1(i) \leq f_2(i)$. $\preceq \geq$

i) Reflexiv: $\forall f \in \mathcal{F} \quad f(i) \leq f(i)$

ii) Antyggsmonotoni: Om $f_1 \preceq f_2$ och $f_2 \preceq f_3$ har vi att för varje element $i \in A$ $f_1(i) \leq f_2(i) \leq f_3(i)$ så $f_1(i) \leq f_3(i)$
 $f_2(i) \leq f_1(i)$

som betyder $\forall i \quad f_1(i) \leq f_3(i)$

iii) Transitiv: Om $f_1 \preceq f_2$ och $f_2 \preceq f_3$ har vi
För varje $i \in A$ $f_1(i) \leq f_2(i) \leq f_3(i)$, så $f_1(i) \leq f_3(i)$, dvs

$f_1 \preceq f_3$

d) Minsta avbildningen $f_{1,10}(i) = 1, 1 \leq i \leq 10$
Största avbildningen $f_{4,10}(i) = 4, 1 \leq i \leq 10$

e) $(\mathcal{F}, \preceq)$ är en $\perp$ -lattice

Givna f_1 och f_2 vi definierar avbildningarna

$s: A \rightarrow B \quad s(i) = \max\{f_1(i), f_2(i)\}$ och

$u: A \rightarrow B \quad u(i) = \min\{f_1(i), f_2(i)\}$

så $\text{möb}(f_1, f_2) = s$

$\text{sub}(f_1, f_2) = u$